

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

8. Vltimi cæteris grauioris scrupuli expeditio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

ex sacramentis percepta fuit: quare scientia media de contingenti eiusdem perceptione conditionata ea solum parte, qua ex opere operantis gratia aliquid bono illo ad sacramentum accessu perceptione recipit ad prædestinationem spectabit. Rursus scientia media de honestis actibus, & de congruo solum auxilia gratiæ ad penitentiam prædestinato peccatori pro merentium eius prædestinationem ingreditur: remota enim ad gratiam, & iustitiam finalem prædestinati illius conducunt. Denique, & permissionis peccati media scientia ex cuius penitentia iustior, humilior atque ad ampliores gratiam lapsus prædestinatus resurget, ac pristinam recuperabit: locus peccatorum ipsum, quod, licet recuperationis illius, & augmenti gratiæ occasio sit, à Deo tamen præparatum nusquam fuit, nec intentum. Dixi *denique*. Nam, licet decretum gloriæ ob finalem iustitiam prædestinati collatum necessario prærequisitum medium sit ad gloriam, ad quam quis prædestinatus est, ut de facto, formaliter, actu, & exercite ab ipso obtineatur, & possideatur: liberum autem, & contingens sub hypothese decessus prædestinati in gratia, non est; sed necessarium ex fidelitate promissionis diuinæ de gloria ita decedentibus largienda: quare nec scientia media de eo esse potest; esset autem si ea adesset absoluta promissio.

CERTAMEN VIII.

*Ultimi ceteris grauioris scrupuli
expeditio.*

1. **Q**uintus scrupulus Recentiorum, & qui in re præsentente postremus est. An, licet, ut auxilium efficax prædestinatione, seu electione prædestinata donetur, scientia media efficaciam auxilij, seu conditionatæ futuritionis euentus contingens sub illo essentialiter ad eiusmodi electionem prærequiritur, & ex parte prædestinationem continuit, ut hætenus ostendimus; alio autem non prædestinatio, siue prædestinatio electionis ordine, possit ex scientia solum simplicis intelligentiæ à Deo donari; ac subinde electionis medijs efficacis absolute sumptæ scientia media essentialia principium directionis non sit; sed solum electionis prædestinatæ, seu ex certitudine, & infallibilitate euentus contingens absolute obtinendi prædestinationis essentia inclusus: videtur enim ex vna parte principium directionis omnis electionis, & collationis auxilij efficacis absolute esse debere: siquidem quocunque modo, & ordine à Deo efficax auxilium absolute eligatur, & conferatur ex fine aliquo ad quem, non conducatur solum, sed de facto, & cum effectu ducatur, eligendum, donandumque à Deo esse: & à Deo, non quidem infuso, & incerto euentus, non solum quem potest, sed quem habiturus de facto est ad finem, ex cuius intentione eligitur, atque à Dei providentia ordinatur, etsi ex inefficaci finis intentione à Deo provideatur, atque ad finem illum ordinatur; si quid valent datæ hætenus à nobis, vel ex alijs approbate rationes pro necessitate scientiæ mediæ ad prædestinationem constituendam dirigendamque prædestinatam electionem maxime propugnatam certam.

2. Aliunde vero videtur scientiam mediam de auxilij, seu medijs de se indifferentis, & extrinsecus efficacis, efficaciam principium essentialia directionis electionis omnis auxilij illius absolute esse non posse, salua contingens euentus libertate, ac subinde scientiæ mediæ quæ supponebatur essentia consistente: quare, & sententiam affirmantem contradictionem involuere, cum scientiam mediam destruat, quam supponit; si enim scientia media essentialia principium huius secundum essentiam, & intrinsecum sui nude sumptæ, & consideratæ natura essentialiter præsuppositum, & prærequisitum

sit: fiet, ut in statu absoluto nulla electio, & collatio absoluta auxilij efficacis à Deo esse possit, quia scientiam illam essentialiter, & principium sui natura & causalitate præsupponit. Cum autem absoluta auxilij illius entitas, existentia, & intrinsecum esse dependentiam à Deo ipsum vere potente eligere, & conferre imbibitam medullitus habeat, nequeatque Deus illud eligere, & conferre, nisi per aliquam electionem vere possibilem: fiet tandem, absolutum esse intrinsecum, & entitatem auxilij efficacis scientiam illam, ut sui principium essentialia etiam supponere: nempe principium, cum quo purificata conditione per auxilium de ipsum, & contingens quod sub illo erat conditionatæ futurum, eoque posito in absolutum transit, & absolute non esse ex principio, & causæ sui de prærequisito essentiali, & antecedente natura profus repugnet: quod ipsum est liberum, & contingens absolute non esse. Sed neque conditionate: cum nec in statu illo, vltimo ab essentialia sua essentialique respectu ad principium illud essentialia sui quæ præcedunt, erant, & scientia media, quæ eiusmodi principium esse debeat in hypothese poni ac præcedere, sub quæque necessarius bonus auxilij efficacis usus erit, atque illa electio, quæ ex collatione, atque auxilio absolute positus necessarius absolute fore nuper concluderetur.

3. Ob hæc argumenta duæ possent esse hæc super Theologorum scholæ nostræ opiniones. Quarum altera, si alterius aduersæ fundamento verisimiliter satisfaciatur satis probabilitatis habebit. Pro affirmatæ, quæ numero secundo fundabamus) essentialis prædestinationis & directionis scientiæ mediæ ad auxilij efficaciam quocunque, & omnem etiam non prædestinatum electionem, responderi ad negatiuæ fundamentum posset, ab iis, qui principia remota omnia, causas per accidens, & censent & appellant, scientiam medianam ipsam auxilij, à quo proxime eius bonus usus, & contingens effectus absolute provenit, & principium remorum solummodo esse ut patet, & causam per accidens, ut musicam in Architecto ad ædificandum. Alij voce non adeo dura fors respondeant: causam, remaneat quodvis principium vere causam, & principium, neque ita per accidens, esse; ut vero, cum proxime non induant, eorum carentiam, seu actionem ex parte actus primi proximi, quem non constitunt, non requiri: quare principij proximi, & auxilium & creatam voluntatem adæquate contineri differentiam ad bonum auxilij usum, vel eius omissionem, aut usum oppositum saluat determinationem, & connexionis principij remoti, per se etiam essentialiter, remotè tamen, requisiti cum bono via auxilij illius huius libertati officere minime possit. Hæc tamen alia, quæ pro compositione præfinitionum nostrarum actum regularum per scientiam mediam cum coramdem libertate ex Soaristis nostris referebamus controuersia 4. de voluntate d. 6. quæstione secunda responderi etiam hic possent; quæ tamen longius memoranda nunc, & confutanda non sunt, cum ea omnia eo loci reiecerimus. Solum addo ea ad præsens minores probabilitatis specie responderi, quam pro illis præfinitionibus posse. Cum hæc principia per se, & essentialiter, ad hoc remote requisita ad auxilium efficax, eiusque bonum usum non sunt; in præsentem vero, tam electio efficacis auxilij essentialia sua per scientiam mediam regulara, quam scientia ipsa media, quæ regulara, tam auxilij efficacis quam boni usus ipsius principia, licet remota, necessaria tamen, & essentialia requisita sunt.

4. Dices connexionem illam, tam electionis auxilij efficacis essentialia sua per scientiam mediam regulara, quam scientiæ mediæ regularantis cum bono auxilij via, & effectus contingenti purificata conditione, seu auxilio efficacis per eam electionem absolute posito, consequentem solum, & logicam esse; tamen in coniuncto electionis illius & auxilij efficacis absolute posito, & antecedente natura & causalitate absolute bonus illius usus constitutus: quæ est enim connexio à futuritione conditionata, quam scientia media supponit, ut obiectum, tota procedens, &

& quæ ut diximus controu. 6. de prouidentia d. 2. quæst. 2. certam. 5. à boni vñs auxilij illius absoluta positione tandem obiectiue pendet: hæc autem ex auxilio de se indifferenti, & extrinsecus efficiat solum à conditionata boni vñs fututione ab arbitrio creato libere ponitur: ita ainitum, vt ab arbitrio illo non poni possit, atque absolute omitti: quo, & fututione subinde media, nec per ipsam essentialiter regulanda auxilij illius electio: ac proinde impeditur absolute ab arbitrio creato ea omnia pro priori naturæ possunt, ne fuerint; tamen si semel posita impediti nequeant ne sint, ex suppositione scilicet, quod sint, ac pro naturæ priori præceterint: immò nec bonus vñs absolutus auxilij, qui, vt illa omnia pro naturæ priori, suo quoque loco, & gradu in suo genere præceterint absolute existens prioritate naturæ in casu purificationis conditionis per absolutum auxilij positionem in genere alio obiectiue præcedentia absolute existens supponitur: ac proinde solum ex suppositione, ne, quod absolute sit eo auxilio positum, inferitur cum bonum vñs necessario absolute sub auxilio illo posito fore: ea autem necessitas consequens solum, & logica necessitas est, non physice causæ, & antecedens, vt de se patet, & dicebamus citato certamine quinto ad argumentum simile Recentiorum contra præcedentiam scientiæ mediæ ad prædestinatum electionem auxilij efficacis directiue, & necessario directiue, si ordine prædestinatio habenda à Deo ea electio sit. Mutuam vero hæc causalitatem in diuerso hoc genere, & necessariam ad conciliandam libertatem nostram, cum certitudine, & infallibilitate causalitatis prædestinationis circa euentum contingentem, ad quem per media de se indifferencia, & extrinsecus solum efficacia prædestinamus, nullatenusque repugnantem supposuimus, & ostendimus eodem cert. 5. Nihil sane apparentius, & subtilius pro affirmante sententia adducti n. 2. excogitari posse videtur.

5. statuta enim indifferencia auxilij entitatiue, quam questio hæc supponit, nihil argumentum oppositum probat. Certum quippe est entitatem auxilij secundum se cum boni vñs negatione esse coniungibilem, quod si de facto coniungendum cum illa foret, si daretur (vt coniungenda esse sufficientia, quæ reprobis dantur certissimum est, licet de se ac entitate sua cum bono ipsorum vñs potuerint coniungi) ex scientia solius simplicis intelligentiæ posset conferri: quare essentia, & entitate sua electionem regulatam per scientiam mediæ non respiciunt vt à Deo absolute apponantur; vnde in hypothesi in qua secundum solam, nudamque entitatem suam positum auxilium est, fututionem conditionatam sui boni vñs non respicit, cum neque eius essentia electionem regulatam per scientiam mediæ supponat, quod si ita posito in hypothesi auxilio secundum nudam suam entitatem cum bono vñs coniungendum conditionate sit (vnde efficaciam extrinsecus sortitur) atque à Deo per scientiam mediæ videatur; tamen si eius efficacia bono vñs conditionato constituta, & per scientiam mediæ à Deo cognita, aliter quam ex scientia mediæ auxilium illud ad finem intentum eligi absolute à Deo nequeat, & apponi; auxilium illud intrinsecam connexionem cum fututione illa conditionata boni vñs, quam ex accidentaria ipsi electione ita regulata intrinsecus non supponit; entitate sua non habet, quæ secundum se abque electione ita regulata apponi à Deo absolute potuit; sed ratione extrinsecus, & contingentem ipsi adiuncta efficaciam, seu boni vñs conditionata sub ipso fututione: quare nec suæ entitatis positione ex parte actus primi, quæ, & conditio purificatur, & conditionatus vñs bonus in absolutum transit, necessitas physice, & natura antecedens ad bonum vñs absolutum ponitur: licet ex huius auxilij absoluta positione, & fututione conditionata, quam essentia, & entitate sua (qua sola actum primum ad bonum sui vñs constituit) nec continet, nec respicit, sed extrinsecus, & accidentarie adiungitur, necessario resulter: est igitur equiuocatio, & fallacia argumenti in eo: quod scilicet electio per scientiam mediæ regulanda, quæ ratione efficaciam, extrinsecæ prorsus, auxilij præiulæ auxilium præiulsum

efficax apponendum asseritur necessario, ita necessario apponendum ratione entitatis intrinsecæ, & essentia auxilij ipsius in argumenti pro negante sententia præmissis supponatur.

6. Sed affirmantis sententiæ argumentum necessitatem omnimodam electionis per scientiam mediæ regulatæ, vt auxilium efficax, taleque à Deo cognitum absolute apponatur non prorsus euincit: etenim auxilij sufficientis reprobo dati, inefficacia extrinsecæ à negatione conditionata boni vñs cognita à Deo per scientiam mediæ est: sed tamen absoluta inefficacia illius, & sufficientis auxilij electio, & absoluta appositio per scientiam mediæ non dirigitur, vt ostendi contr. 6. de prouidentia d. 2. q. 2. cert. 2. & dicam controu. 8. d. 1. q. 2. Ergo, est efficacia auxilij, efficacis extrinsecæ à conditionata boni vñs fututione, per scientiam mediæ à Deo cognoscatur, non est opus, vt eius absoluta electio, & appositio essentialiter, & necessario per scientiam mediæ dirigatur, & reguletur. Probatur consequentia, ideo auxilium inefficax, & solum sufficiens eligi absolute potest electione non regulata per scientiam mediæ, quia dari potest, non quia inefficax, est tale esse cognoscatur, sed solum quia sufficiens positue: aut auxilium efficax, etiam si tale cognoscatur, potest à Deo eligi absolute, ac dari, non quia efficax, sed præcisè, quia positue sufficiens: ergo potest à Deo eligi absolute electione non regulata per scientiam mediæ. Minor stat, dummodo repugnantia non ostendatur: sed probatur positue, quia auxilium efficax, quæ vile, & conducens, seu positue sufficiens amabilitatem habet intrinsecam: ergo, & amabilitatem, quin vterius voluntas in extrinsecam eius efficaciam tendat, eare ad eligendum absolute apponendum illud moueatur: ea autem conducencia, vilitas, siue sufficientia positua sola simplici intelligentia à Deo cognoscitur: ergo ea sola dirigit eam auxilij illius apponendi electionem, & voluntatem: si autem id voluntas Dei potest ex fine exercendi suam in ea electione libertatem, & constituendi potestatem in actu primo proximo ad bonum vñs, & eius oppositum auxilium efficax, quia conducens, & positue sufficiens præcisè poterit illud ex sola simplici intelligentia, non quia efficax, eligere.

7. Quod si ex determinati boni vñs seria, veraque (tamen inefficax) intentione de medio efficacis prouideat Deus, difficius plane est, non, quia efficax, atque non spectata scientia mediæ de efficaciam, & bono vñs ipsius pro priori ad eligendum à Deo absolute eligi, & apponi nequeat, sed ob rationem Molinæ, Lessij, & aliorum à nobis propugnata cert. 3. n. 3. Definire ergo in difficultate concludo neutrius sententiæ fundamenta posita (quæ quidem vigentiora videntur) alterutram partem concludere. Non affirmatiue, quia ex proxime dictis constat auxilium de facto ab extrinsecis efficacis, non quia efficax, necessario eligi à Deo debere, sed posse etiam eligi solum, quia positue sufficiens, si ex alio fine, quam boni vñs liberi, & effectus contingentis, & determinati obtinendi, sed indeterminate, & pure permittendo creatæ voluntatis determinationi alterutram, à Deo eligatur vt decretum concurrendi indifferenter cum arbitrio creato permittit solum erga alterutram ipsius determinationem se habere dicebamus tom. 1. de Deo vno disput. 3. quæst. 2. Neque negatiue sententiæ fundamentum intentum euincit, vt vidimus proxime num. 4. & 5. ultimo tamen ob rationes contra affirmantem sententiam num. 6. atque hoc 7. datas directionem scientiæ mediæ essentialiter ad auxilij efficacis electionem non requiri, tamen ad prædestinatum electionem, & de quouis contingente fine, ad quem est intento de auxilio efficaci prouidentum sit, ad electionem similem essentialiter requiratur.